

Grå Bynke

Artemisia vulgaris

I middelalderen fandtes ukrudt så at sige ikke: Hver plante var en del af det guddommelige skaberværk, som Vorherre havde skabt på skabelsens 3. dag, hver med sine guddommelige egenskaber på godt og ondt.

Således også den Grå Bynke, der vokser frem overalt, hvor der har været rodet i jorden, dvs. i hele kongeriget!

Den er udbredt på hele den nordlige halvkugle.

Gråbynke er en flerårig, opret plante, der måler omkring en meter.

Den har en grenet vækst og smalle grønne blade. Bladene er filtede på undersiden og den hvide filt giver planten et gråligt udseende.

Blomsterne er gullige kurve i grenspidserne og delvis dækket af hvidfiltede kurvblade.

Deres gule farve har givet den navn efter jagtgudinden Artemis fra den græske mytologi.

Planten vokser fra en grenet, krybende jordstængel, der lystigt skyder nye skud fra småstykker efterladt i jorden. Den er således besværlig at luge bort.

Den har en karakteristisk lugt, der skyldes indholdet af et stof, der kaldes sesquiterpenlaktoner.

Den har været anvendt mod underlivssygdomme og som smagsstof i øl og blev af apotekerne anbefalet mod fordøjelsesbesvær. Alle dele af planten også jordstængelen blev brugt.

I Kina bruges røg fra planten fortsat medicinsk, bl.a. til at mildne generne ved kemoterapi og i forbindelse med akupunktur.

Gråbynke har mange magiske egenskaber:

Lagt i skoene, hindrer den vandringsmanden i at blive træt.

Bundet om barnets hoved, forhindrer den at dæmonerne skader det sankt Hans' nat.

Udtrukket i vin, forhindrer den giftige dyrs bid.

Hekse, pisket med gråbynke, mister deres kræfter og sindslidende kureres.

Graver man gråbynkens rod fri sankt Hans aften (før 12 og i total tavshed!) finder man under planten et brændende stykke kul, der er virksomt mod epilepsi. Kullet forsvinder dog igen, når midnatstimen slår.

Lider man under, at 'bagtarmen er gået ud' (hæmorider) anbefales det, at sætte sig over røg fra den grå bynke.

Lagt på maven af den gravide, letter den fødslen.

Hængt over hoveddøren, afværger den ondt
fra de dæmoner, der er på spil sankt Hans nat.

Troen på Grå Bynkes magiske egenskaber har
holdt sig helt op til vor tid, og kunne især
træffes i Tyskland, Tjekkiet og Rusland, hvor
ny viden kun langsomt vandt indpas.

Troen på Grå Bynkes magiske egenskaber
blev dog betvivlet af senere urtekyndige, men

holdt sig i lærebøger og folketro i mange
århundreder.

I Middelalderhaven vokser Grå Bynke i
Elskovsbedet. På Møn er den almindelig på
udyrket jord og langs veje.